

VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

2 MEI 1996

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heer Herman Suykerbuyk c.s. –

**houdende vaststelling van de voorwaarden voor getroffenen van repressie en epuratie,
en voor oorlogsslachtoffers om in aanmerking te komen voor een financiële tegemoetkoming**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Op basis van het politiek akkoord opgemaakt door de Werkgroep belast met het opmaken van een inventaris van de sociale en menselijke gevolgen voor de slachtoffers van de oorlog, met name ook van de Spaanse burgeroorlog en voor de getroffenen van de repressie, medegedeeld aan het Vlaams Parlement op 6 april 1996 en bevestigd in het regeerakkoord van de Vlaamse regering van juni 1995 wordt hierbij een voorstel van decreet voorgelegd ter uitvoering van deze afspraken.

Zowel in de begroting van 1995 en 1996, zoals goedgekeurd door het Vlaams Parlement, werd een krediet ingeschreven van 10.000.000 frank. Dat bedrag kan worden aangewend ter vergoeding van het bijzonder nadeel, opgelopen door getroffenen van de repressie en de epuratie, alsook door oorlogsslachtoffers.

In het Vlaams Parlement werd in 1994 een werkgroep geïnstalleerd, waarin elke fractie vertegenwoordigd was en die de opdracht kreeg een algemeen kader te schetsen, noodzakelijk om het uitgetrokken krediet van 10.000.000 frank te rechtvaardigen en een verantwoorde beslissing te geven overeenkomstig de bedoeling van het krediet.

In de werkgroep werd op 6 april 1995 een tekst unaniem goedgekeurd door alle vertegenwoordigde fracties. Deze tekst werd door de toenmalige Voorzitter van het Vlaams Parlement op 6 april 1995 aan de plenaire vergadering medegedeeld en overgemaakt aan de Minister-president van de Vlaamse regering. De tekst van deze aanbevelingen luidde als volgt :

"Aanbevelingen vanwege de 'Werkgroep belast met het opmaken van een inventaris van de sociale en menselijke gevolgen voor de slachtoffers van de oorlog, met name ook van de Spaanse Burgeroorlog en voor de getroffenenen van de repressie' aan de Vlaamse regering in verband met de uitvoering van het begrotingsartikel onder programma 41.7, basisallocatie 33.27 voor allerhande uitgaven in verband met de wegwerking van de sociale en menselijke gevolgen voor de slachtoffers van de oorlog, met name ook de Spaanse burgeroorlog en voor de getroffenenen van de repressie en de epuratie

De 'Werkgroep belast met het opmaken van een inventaris van de sociale en menselijke gevolgen voor de slachtoffers van de oorlog, met name ook van de Spaanse Burgeroorlog en voor de getroffenenen van de repressie' heeft een consensus bereikt over de volgende aanbevelingen aan de Vlaamse regering :

1. Gelet op artikel 5 §I, II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1988 en de bijzondere wet van 16 juli 1993, heeft de Vlaamse Gemeenschap de bevoegdheid inzake de bijstand aan personen.

2. Het hoger genoemd krediet is bestemd zowel voor oorlogsslachtoffers als voor getroffenenen van de repressie of hun rechtverkrijgenden, die de Belgische nationaliteit bezitten en tot de Vlaamse Gemeenschap behoren.

3. Als oorlogsslachtoffers worden beschouwd zij die het slachtoffer zijn van oorlogsomstandigheden en die van geen voldoende vergoeding kunnen genieten als gevolg van een federale regeling, hierbij inbegrepen diegenen die rechten konden laten gelden maar waaraan wegens de sluiting van de termijnen van aanvraag geen genoegdoening kan gegeven worden. Als getroffenenen van de repressie worden beschouwd zij die het slachtoffer zijn van oorlogsomstandigheden die het gevolg zijn van de Tweede Wereldoorlog, of van daarmedeverband houdende wettelijke en reglementaire maatregelen, bestuurlijke of rechterlijke beslissingen, en die van het voordeel van eerherstel of genade genieten.

4. Zij die onder hoger genoemd toepassingsgebied ressorteren, worden vermoed een bijzonder nadeel te hebben geleden. Zij komen in aanmerking voor bijstand voor zover zij zich in een noodsituatie bevinden die behartenswaardig is. De Vlaamse regering bepaalt de hoogte van het toe te kennen bedrag. De procedure voor het onderzoek naar de vermogenstoestand is deze in het kader van het bestaansminimum, inzonderheid wat het onderzoek naar het inkomen en het in aanmerking nemen van de gezinssituatie en de periodiciteit van de controles betreft.

5. De bijstand kan alleen verleend worden op individuele aanvraag. De Vlaamse regering bepaalt de modaliteiten van de behandeling van de aanvraag, onder meer wat de termijnen betreft.

6. Vermits door de voorgestelde regeling een subjectief recht ontstaat in hoofde van de rechthebbenden, dient de Vlaamse regering indien nodig het voorziene krediet te vermeerderen.

Namens de 'Werkgroep belast met het opmaken van een inventaris van de sociale en menselijke gevolgen voor de slachtoffers van de oorlog, met name ook van de Spaanse burgeroorlog en voor de getroffen en van de repressie'

De verslaggever,

Senator Herman SUYKERBUYK"

De Minister-president van de Vlaamse regering heeft onderstreept dat de toegekende tegemoetkoming, waarin onder te bepalen voorwaarden kan worden voorzien, in hoofde van de gerechtigden een subjectief recht uitmaakt. Daarom lijkt het aangewezen, zo al niet noodzakelijk, een decretale basis te verlenen aan de te bieden hulp, te meer daar voor de eerste maal, binnen de perken van haar bevoegdheden, de Vlaamse Gemeenschap op basis van een politiek akkoord een samenhangend concept van tegemoetkomingen kan worden voorgelegd.

De oorlogsomstandigheden, repressiewetgeving en de administratieve epuratie hebben zoveel jaren na de oorlogsgeschiedenissen nog steeds een negatieve invloed op het inkomen van een aantal Vlaamse gezinnen en bejaarde alleenstaanden. Er moet gestreefd worden naar een concrete oplossing voor concrete gevallen zodat de ergste sociale gevolgen van de oorlog en zijn nasleep verholpen kunnen worden.

Het Vlaams Parlement is niet onverschillig gebleven ten aanzien van deze problematiek. Begin jaren tachtig werd een werkgroep opgericht, 'belast met het opmaken van een inventaris van de sociale en menselijke gevolgen voor de slachtoffers van de oorlog, met name ook van de Spaanse burgeroorlog en voor de getroffen en van de repressie en epuratie-wetgeving'. In 1984 bracht deze werkgroep een uitgebreid verslag uit (het zogenaamde rapport Bourgeois-Temmerman).

Tien jaar later besloot het Vlaams Parlement tot de wederoprichting van een werkgroep 'belast met het opmaken van een inventaris van de sociale en menselijke gevolgen voor de slachtoffers van de oorlog, met name ook van de Spaanse burgeroorlog en voor de getroffen en van de repressie en epuratie-wetgeving', met het oog op een actualisatie van het rapport van 1984.

Met dit voorstel van decreet kan de Vlaamse Gemeenschap in het kader van haar bevoegdheid inzake de persoonsgebonden aangelegenheden en meer in het bijzonder de bijstand aan personen een financiële tegemoetkoming instellen teneinde het inkomen van bepaalde slachtoffers van de door dit decreet bedoelde oorlogen en van repressie en epuratie-slachtoffers op een redelijk peil te brengen. Voor de financiering hiervan kan beroep gedaan worden op de 10 miljoen frank die vastgelegd is in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 en 1996 in het programma 41.7 (maatschappelijk welzijn) voor "allerhande uitgaven in verband met de wegwerking van de sociale en menselijke gevolgen voor de slachtoffers van de oorlog, met name ook de Spaanse burgeroorlog en voor de getroffen en van de repressie".

Volledigheidshalve dient er aan herinnerd te worden dat de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is voor de persoonsgebonden aangelegenheden, opgesomd in artikel 5 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1988 en de bijzondere wet van 16 juli 1993. Op dit ogenblik zijn de gemeenschappen wat de bijstand aan personen betreft onder meer be-

voegd voor het algemene beleid inzake maatschappelijk welzijn. De algemene bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap inzake maatschappelijk welzijn maakt het mogelijk een recht op een financiële tegemoetkoming in te stellen ter leniging van de noden van bijzondere groepen personen, bijvoorbeeld wegens levensomstandigheden die het bewezen of vermoede gevolg zijn van gebeurtenissen uit het verleden.

Voorliggend voorstel van decreet heeft duidelijk een welzijnsoogmerk aangezien het voor een welbepaalde categorie van personen, namelijk de oorlogs- en repressieslachtoffers, een financiële tegemoetkoming instelt, die afhangt van de feitelijke sociale toestand waarin de betrokken persoon zich op de dag van de inwerkingtreding van het decreet bevindt, en die het gevolg is van oorlogsomstandigheden. De Vlaamse regering kan daarbij nog andere criteria bepalen die in aanmerking worden genomen als bewijs van het 'bijzonder na-deel' in hoofde van de betrokkene en die in onmiddellijk verband staan met de oorlogsomstandigheden.

De Vlaamse regering dient ook het bedrag van de bijzondere bijstand te bepalen evenals de inkomensgrens van een gezin of een alleenstaande waarboven geen financiële tegemoetkoming wordt toegekend, daarbij rekening houdend met de normen die van toepassing zijn voor het bestaansminimum.

Herman SUYKERBUYK

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Voor dit decreet wordt verstaan onder :

1° oorlog : de Spaanse Burgeroorlog (1936-1939) en de Tweede Wereldoorlog (1939-1945) ;

2° oorlogsslachtoffers : zij die het slachtoffer zijn van oorlogsomstandigheden en aan wie geen voldoende vergoeding als gevolg van een federale regeling kan worden toegekend, alsmede diegenen die rechten kunnen laten gelden maar waaraan wegens de sluiting van de aanvraagtermijnen om van voormelde regelingen te genieten, tot op heden geen gevolg gegeven werd ;

3° getroffen en van de repressie : diegenen die strafrechtelijk veroordeeld werden alsook diegenen die het voorwerp waren van andere gerechtelijke of bestuurlijke maatregelen, wegens incivieke handelingen gepleegd in de periode van 1 september 1939 tot 8 mei 1945 en die hetzij het voordeel van eerherstel genieten hetzij bij genademaatregel een volledige kwijtschelding van hun straffen bekwamen, hetzij na een procedure van herziening van de veroordeling vrijgesproken werden ;

4° rechtverkrijgende van 2° en 3° : de overlevende echtgenoot of echtgenote van oorlogsslachtoffers of getroffen en van de repressie.

Artikel 3

De oorlogsslachtoffers en de getroffen en van de repressie of hun rechtverkrijgende hebben recht op een geldelijke bijstand van de Vlaamse regering voor zover zij voldoen aan volgende voorwaarden :

a) een individuele aanvraag indienen ;

b) hetzij de Belgische nationaliteit bezitten, hetzij van rechtswege vervallenverklaard zijn van die nationaliteit krachtens de besluitwet van 20 juni 1945 of de besluitwet van 30 december 1953 ;

c) in het Nederlandse taalgebied wonen of in Brussel behoren tot de Vlaamse Gemeenschap, op het ogenblik dat het decreet in werking treedt ;

d) nog steeds een bijzonder nadeel ondervinden dat, wat de oorlogsslachtoffers betreft, aantoonbaar verband houdt met de oorlog en, wat de getroffen en van de repressie betreft, het aantoonbaar gevolg is van de te hunnen opzichte getroffen repressiemaatregelen.

Artikel 4

Om in aanmerking te komen voor de in artikel 3 bedoelde bijstand moet de aanvrager het bewijs leveren van zijn hoedanigheid van oorlogsslachtoffer, getroffen en van de repressie of rechtverkrijgende. Tevens moet hij het bewijs leveren dat volaan is aan alle in artikel 3 gestelde voorwaarden. Voor andere dan de weduwen, invaliden, gepensioneerden en wezen

bepaalt de Vlaamse regering de criteria die in aanmerking worden genomen als bewijs van het bijzonder nadeel.

Artikel 5

De bijzondere bijstand wordt vastgesteld op 20.000 frank per jaar, te verhogen met 5.000 frank per persoon ten laste. Dit bedrag kan door de Vlaamse regering worden gewijzigd. De Vlaamse regering bepaalt alle nadere toekenningsmodaliteiten, met inbegrip van de te volgen procedure.

Artikel 6

Op het bestuursniveau van de Vlaamse Gemeenschap wordt een adviserende commissie opgericht die de opdracht heeft om bij de Vlaamse regering een gemotiveerd advies uit te brengen over de aanvragen tot bijstand. De adviserende commissie bestaat uit zeven leden die voldoende vertrouwd zijn met de gestelde problematiek. De regering benoemt en ontslaat de leden van de commissie en stelt een secretaris aan. De Vlaamse regering regelt de werking van de adviserende commissie en bepaalt het bedrag van de presentiegelden en vergoedingen van de leden en de secretaris.

Artikel 7

Dit decreet treedt in werking op een door de Vlaamse regering vast te stellen datum.

Herman SUYKERBUYK

Marino KEULEN

Jacques TIMMERMANS

Paul VAN GREMBERGEN

Jos GEYSELS
